

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Komentář k aktuální novele zákona o kolektivním investování

V polovině července nabyla účinnosti zásadní novela zákona o kolektivním investování[1] ("Novela ZKI"). Cílem novely zákona o kolektivním investování („ZKI“)[2] je primárně transpozice směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2009/65/ES, o koordinaci právních a správních předpisů týkajících se subjektů kolektivního investování do převoditelných cenných papírů (známé pod anglickou zkratkou „UCITS IV“) a navazujících prováděcích směrnic a nařízení[3]. Novela však přináší i některé netranspoziční změny týkající se zejména speciálních fondů kolektivního investování. Novela se dotýká i ZPKT, který připravuje na aktuální novelizaci směrnice o prospektu[4]. Novela dále provádí upřesnění a sjednocení terminologie v ZKI a ZPKT a řadě dalších zákonů. Doprovodnou změnou zákona o právních poplatcích[5] byla zvýšena celá řada správních poplatků za žádosti podávané v oblasti kolektivního investování na Českou národní banku, a to poměrně výrazně.

Nový režim pro standardní fondy

Pro standardní fondy přináší Novela ZKI řadu zásadních změn, které lze shrnout do čtyř tematických okruhů. První z nich se týká možností *přeshraničních fúzí* standardních fondů. Jedná se zejména o podrobnější vymezení jednotlivých přípustných forem přeměn, náležitostí projektů přeměn a informačních povinností souvisejících s jednotlivými druhy přeměn, důsledky zveřejnění těchto informací, jakož i stanovení rozhodného dne pro jednotlivé druhy přeměn. Zakotveno bylo též zvláštní ustanovení o peněžním dorovnání pro nepřiměřenost výměnného podílu a některá další ustanovení na ochranu investorů při přeměnách. Podrobně jsou řešeny otázky role depozitářů a auditorů fondů, které se účastní přeměny. Dále byl upraven postup schvalování přeměn, jakož i příslušnost orgánů dohledu u přeshraničních přeměn a informační povinnosti s přeměnou spojené. Novela ZKI stanoví, že tento režim platí i pro speciální fondy.

Zavedení možností struktur *master a feeder fondů* (terminologií zákona označovaných jako řídicí a podřízený fond). Tato struktura je formulována jako výjimka z obecného požadavku na diverzifikaci investic standardního fondu pro podřízené fondy. Podřízené fondy tak musí investovat minimálně 85% svého majetku do cenných papírů vydávaných řídicím fondem. Další aktiva v portfoliu podřízeného standardního fondu tvoří likvidní prostředky a deriváty zajišťující riziko. Naproti tomu řídicí fond je povinen dodržovat všechna pravidla pro investování standardních fondů včetně diverzifikace portfolia. Řídicí fond sám nesmí být podřízeným fondem ani nesmí investovat do cenných papírů vydávaných podřízenými standardními fondy. Pro řídicí standardní fond platí výjimka z principu fungování kolektivního investování, neboť vzhledem ke své specifické funkci nemusí

shromažďovat prostředky od veřejnosti, ale může mít jen jeden podřízený fond. ZKI podrobně upravuje vztahy mezi řídicím a podřízeným fondem - mimo jiné má řídicí fond zakázáno účtovat podřízeným fondům jakékoli přírážky nebo srážky při obchodech s cennými papíry vydávanými řídicím standardním fondem.

V rámci transpozice směrnice UCITS IV Novela ZKI přináší též plný passport investiční společnosti. U původní evropské úpravy passportu investiční společnosti se v praxi ukázalo, že byla těžkopádná a nefunkční. Nová úprava jednoznačně umožňuje investičním společnostem poskytovat služby, tj. zejména zakládat a obhospodařovat standardní fondy, i na území jiného než domovského členského státu. Novela ZKI proto investiční společnosti umožňuje vytvářet a obhospodařovat fondy kolektivního investování i v jiných členských státech EU. A naopak investiční společnosti z jiných členských států mohou zakládat a obhospodařovat fondy v České republice.

Zjednodušuje se také režim nabízení cenných papírů vydávaných zahraničním standardním fondem v ČR a naopak českým standardním fondem v jiném státě EU. Fond může takovéto cenné papíry veřejně nabízet od okamžiku, kdy obdrží příslušné sdělení od orgánu dohledu svého domovského státu. Původně bylo nutné komunikovat přímo s orgánem dohledu příslušného hostitelského státu, kde měly být cenné papíry nabízeny. Nově je notifikační proces upraven a sjednocen nařízením Komise č. 584/2010/EU, na něž Novela ZKI navazuje. Aby byla zajištěna efektivita notifikačního procesu Novela ZKI stanovuje lhůtu 10 pracovních dnů pro posouzení žádosti ze strany domovského orgánu dohledu.

Významná úprava se týká též informování investorů o nabízených fondech. Pro standardní i speciální investiční fondy se zavádí nový shrnující informační materiál označovaný jako sdělení klíčových informací ("Sdělení"), který je určen investorům. Toto Sdělení je shrnutím informací, jež u standardních investičních fondů nahrazuje zjednodušený statut podle předchozí právní úpravy. Struktura a obsah jsou upraveny nařízením Komise č. 583/2010/EU ("Nařízení o informačním sdělení"). Informace ve Sdělení musí být přesné, jednoznačné a nesmí být zavádějící. Jazyk Sdělení by měl být snadno čitelný a psán dostatečně velkými písmeny, měl by být dále jasný a srozumitelný, měl by se vyhýbat používání technického žargonu tam, kde je možné užít sobecného jazyka. Grafické ztvárnění Sdělení by nemělo odvádět od jeho obsahu. Z hlediska rozsahu Sdělení potom Nařízení o informačním sdělení požaduje, aby Sdělení nepřesahovalo 2 strany formátu A4. Povinné informace ve Sdělení ohledně investice do standardního fondu zahrnují zejména informace o investičních cílech a rizikovém profilu fondu. Pro popis mají být používány jak kvantitativní charakteristiky - škála od 1 pro nejnižšího do 7 pro nejvyšší riziko), tak slovní popis. Informace o poplatcích musí být uvedeny ve formě jednotné tabulky stanovené nařízením a příslušného slovního vysvětlení. Dále Sdělení obsahuje informace o minulé výkonnosti fondu a základní informace o fondu (např. o depozitáři či informace o tom, kde je možno získat podrobnější informace).

Sdělení a jeho obsah je nutno udržovat aktuální - revizi je nutno provést nejméně jednou za 12 měsíců a upravené Sdělení je nutno zveřejnit.

Vzhledem k tomu, že Nařízení o informačním sdělení upravuje pouze náležitosti Sdělení pro standardní fondy, jsou pro tuzemské speciální fondy upraveny náležitosti Sdělení nařízením vlády provázejícím novelizaci ZKI.[6] Tato úprava přebírá s ohledem na česká specifika úpravu z evropského nařízení.

Další změny

Na základě zhodnocení fungování dosavadní právní úpravy jsou v Novele ZKI obsaženy také změny, které nejsou transpozicí evropských předpisů, ale jež by měly přispět k lepšímu fungování kolektivního investování v ČR.

Novela přináší větší variabilitu pro podílové fondy. Mimo jiné se nově zavádí možnost založit podílový fond na dobu určitou či neurčitou. Vzhledem k možnosti prodloužit dobu trvání uzavřených podílových fondů se zároveň umožňuje, aby statut zakotvil v pravidelných intervalech povinné odkupy podílových listů. U uzavřených podílových fondů založených na dobu delší než 10 let je fond povinen po uplynutí této doby v předepsaných intervalech odkup umožnit. U stávajících uzavřených podílových fondů však není umožněno prodloužit dobu jejich trvání nad 10 let.

U podílových fondů se také umožňuje vyplácení podílů na výnosech bez ohledu na výsledek hospodaření podílového fondu. Výslovně jsou stanoveny výjimky ze zásady, že se všemi podílovými listy téhož fondu stejné jmenovité hodnoty jsou spjata táž práva - a to pokud jsou odlišnosti dány objektivními kritérii, jako je objem počáteční investice. Rovněž je explicitně stanoveno, že peněžní jednotkou podílových listů nemusí být česká měna.

Novelizace přináší řadu změn pro speciální fondy nemovitostí. Například bylo začleněno nové ustanovení na ochranu majetku fondu, podle něhož v případě nabytí nebo zcizení nemovitostí bez souhlasu depozitáře, nesmí investiční společnost jej obhospodařující, hradit s tím související závazky z majetku fondu. Poněkud se uvolňují podmínky pro zatížení nemovitosti věcnými břemeny. Výslovně je stanoven postup pro případ porušení podmínek pro účast fondu v nemovitostní společnosti - pokud není neprodleně sjednána náprava je nutno účast v nemovitostní společnosti do šesti měsíců prodat. Je stanoven požadavek na posouzení ocenění nemovitosti výborem odborníků o oceňování nemovitostí před jejich nabytím do fondu. Zároveň byla zvýšena periodicita pro stanovování hodnoty nemovitostí v majetku podílového fondu na minimálně dvakrát ročně.

Z dalších významnějších změn je možno zmínit zavedení možnosti využívat short selling (prodej cenných papírů, které fond v okamžiku prodeje nemá ve svém majetku) u speciálních fondů ovšem pouze ohledně cenných papírů, do nichž tento fond smí investovat a pokud sjednání těchto transakcí slouží k efektivnímu obhospodařování majetku. Byl zrušen zákaz účtování přírážek a srážek ze strany investiční společnosti, který se vztahoval na obchody mezi fondy, jež spravuje investiční společnost sama, nebo jiná investiční společnost z její skupiny.

Je umožněna výplata likvidačního zůstatku fondů po částech v případě podílových fondů a v zálohách v případě investičních fondů.

Novela ZKI upřesňuje možnost outsourcingu činností investiční společnosti, které jsou obvykle součástí obhospodařování majetku fondů i s využitím osob, které nemají povolení investiční společnosti. Rovněž je specifikováno, že za určitých okolností (pokud jsou zavedeny příslušné čínské zdi) může depozitář zajišťovat také oceňování majetku fondu.

Změny pro fondy kvalifikovaných investorů

Zásadní změnou je požadavek na minimální počet investorů, kdy je vyžadován minimálně počet dvou osob. Je zde stanovena výjimka pro případ, kdy je investorem stát či osoba podržena ústřednímu orgánu státní správy a mezinárodní organizace.

Uvolňuje se způsob sjednání výše úplaty za obhospodařování a to tak, že je možno na místo variant uvedených v zákonném výčtu sjednat úplatu způsobem uvedeným ve statutu. Dochází také k úpravě náležitostí statutu fondu kvalifikovaných investorů, kdy je nutno výslovně upravit podrobná pravidla nakládání s majetkem fondu.

Upravuje se lhůta pro uveřejňování aktuální hodnoty vlastního kapitálu a akcie či podílového listu speciálního fondu kvalifikovaných investorů tak, aby odpovídala lhůtám, ve kterých je tento fond povinen provádět ocenění majetku, tj. uveřejňuje se ve lhůtách stanovených statutem, nejméně však

jednou za rok. Zároveň se upravuje výjimka pro speciální fond kvalifikovaných investorů, podle níž nemusí tyto informace zveřejňovat, pokud je poskytne v rozsahu a způsobem stanoveným ve statutu všem svým investorům.

Významnou novinkou je, že speciálnímu investičnímu fondu kvalifikovaných investorů je umožněna změna předmětu podnikání. Zapotřebí je souhlas všech akcionářů a rozhodnutí valné hromady nabývá účinnosti dnem uvedeným v rozhodnutí ČNB o odnětí povolení k činnosti investičního fondu. Toto rozhodnutí speciálního fondu kvalifikovaných investorů je možno učinit nejdříve po uplynutí 6 let od vzniku. Takto je možno transformovat speciální investiční fond kvalifikovaných investorů v běžnou akciovou společnost, jejíž akcie mohou být přijaty k obchodování na regulovaném trhu či v mnohostranném obchodním systému. Toto do budoucna otevírá možnost exitu stávajících investorů prostřednictvím IPO fondů. Nicméně pro zvýšení flexibility činnosti fondů a zohlednění požadavků investorů (zejména regulovaných finančních institucí) určitě by stálo za úvahu připustit možnost obchodování na regulovaném trhu či v mnohostranném obchodním systému již pro samotný fond - kupříkladu na londýnské burze existuje poměrně velký segment kótovaných uzavřených fondů.

Zdeněk Husták,
of counsel

[BBH, advokátní kancelář, v. o. s.](#)

Klimentská 1207/10
110 00 Praha 1

Tel.: +420 234 091 355
Fax: +420 234 091 366
e-mail: legal@bbh.cz

[1] Zákon č. [188/2011](#) Sb., kterým se mění zákon č. [189/2004](#) Sb., o kolektivním investování, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony.

[2] Zákon č. [189/2004](#) Sb., o kolektivním investování, ve znění pozdějších předpisů.

[3] Směrnice Komise 2010/42/EU ze dne 1. července 2010, kterou se provádí směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/65/ES, pokud jde o některá ustanovení týkající se fúze fondů, struktur „master-feeder“ a postupu pro oznamování.

Směrnice Komise 2010/43/EU ze dne 1. července 2010, kterou se provádí směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/65/ES, pokud jde o organizační požadavky, střety zájmů, pravidla jednání, řízení rizik a obsah smlouvy mezi deponentem a správcovskou společností.

Nařízení Komise (EU) č. 583/2010 ze dne 1. července 2010, kterým se provádí směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/65/ES, pokud jde o klíčové informace pro investory a podmínky, které je

třeba splnit při poskytování klíčových informací pro investory nebo prospektu na jiném trvalém nosiči, než je papír.

Nařízení Komise (EU) č. 584/2010 ze dne 1. července 2010, kterým se provádí směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/65/ES, pokud jde o formu a obsah standardního oznámení a osvědčení SKIPCP, využívání elektronické komunikace mezi příslušnými orgány pro účely oznamování a postupy pro ověřování na místě a šetření.“

[4] Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/73/EU ze dne 24. listopadu 2010, kterou se mění směrnice 2003/71/ES o prospektu, který má být zveřejněn při veřejné nabídce nebo přijetí cenných papírů k obchodování, a směrnice 2004/109/ES o harmonizaci požadavků na průhlednost týkajících se informací o emitentech, jejichž cenné papíry jsou přijaty k obchodování na regulovaném trhu.

[5] Zákon č. [634/2004](#) Sb., o správních poplatcích ve znění pozdějších předpisů.

[6] Nařízení vlády č. [189/2011](#) Sb., o sdělení klíčových informací speciálního fondu kolektivního investování

© EPRAVO.CZ - Sbíрка zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [TOP 5 judikátů z korporátního práva za rok 2025](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [SCHEJBAL& PARTNERS stáli u získání jedné z prvních licencí dle MiCA v ČR](#)
- [Proč dnes více než polovina M&A transakcí ve střední Evropě nekončí podpisem](#)
- [Přehnaná, nebo důvodná prevence? Zajištění a utvrzení závazků v praxi](#)
- [Návrh nového zákona o digitální ekonomice](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 30.: Jednání za s.r.o. - zápis jednatelského oprávnění do obchodního rejstříku](#)
- [Prověřování zahraničních investic a kybernetická regulace: řízená služba jako nová transakční proměnná](#)
- [Předběžné opatření a další instituty k ochraně věřitelů při přeměnách](#)